

λας τὰς ἐποχὰς τοῦ ἔτους διαπλεομένης θαλάσσης, ἐκτεταμέναις ἀκτῶν, εὐρεῖς λιμένας, πλουσίαις καὶ εὐφρόνους νήσους, χώρας τὰς μάλλον ἐξηυγενισμένας, καὶ λαοὺς ἔχοντας τὰ ἐξοχώτερα νοσῶντα πλεονεκτήματα καὶ χαρίσματα. Τοιαύτη λοιπὸν αὐτοκρατορία, ἣτις ἔγινε παντὸς εἴδους προϊόντων, αὐτοκρατορία ἣτις εὗρεν εἰς τὰς πλείστας τῶν κατακτηθεισῶν ἐπαρχιῶν γεωργίαν, ἐμπορίαν, ναυτιλίαν, βιομηχανίαν, τέχνας καὶ ἐπιστήμας, τί δὲν ἠδύνατο νὰ κατορθώσῃ πρὸς τὸ κλῆρον τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τοῦ πολιτισμοῦ διὰ τῆς καλῆς χρήσεως ὧν τούτων; Καὶ ὁμως οὐ μόνον οὐδ' ἄλλως ὠφελήθη ἐξ αὐτῶν, ἀλλ' ἔπραξε καὶ πᾶν τούναντιον ἐπήνεγκε δηλονότι πανταχοῦ τὴν καταστροφὴν καὶ ἐρήμωσιν, μετέβαλε τὰς ὠρῆας πεδιάδας εἰς χέρσους γαίας, καὶ τὰς ἐμπορικὰς καὶ ἀκμαίας πόλεις εἰς ἐρείπια, εἰσάγουσα τὴν βαρβαρότητα καὶ ἀποδιώκουσα τὸν πολιτισμόν.

Ἐὰν ἡ Ῥώμη δὲν περιεφρόναι τὰ ὑπὸ τῶν σημερινῶν ἀληθῶς μεγάλων καὶ ἐνδόξων ἐθνῶν περὶ πολλοῦ ποιούμενα μίσα τῆς παραγωγῆς τοῦ πλοῦτου, ὅστις ζωογονεῖ καὶ ἀναπτύσσει πᾶν συντελεστικὸν πρὸς τὴν ἐκπολίτευσιν καὶ ἠθικὴν μόρφωσιν τῶν λαῶν, ἡ μὲν ἱστορία δὲν ἠθελε θρηνεῖ τὴν ἐπάνοδον τῆς βαρβαρότητας καὶ τὴν ἐπὶ τόσους αἰῶνας διάρκειαν αὐτῆς, τὸ δὲ ἀνθρώπινον γένος ἠθελεν εἶσθαι ἕως τελειότερον. Δικαίως λοιπὸν δύναμεθα νὰ εἴπωμεν καὶ ἡμεῖς μετὰ τοῦ Σχερέρου, ὅτι ἡ μικρὰ Φοινικὴ εὐκροτέησε περισσότερον τὴν ἀνθρωπότητα, ἢ ἡ πλήρης θριαμβῶν καὶ τροπαίων κυρίαρχος Ῥώμη. Ἐξόρωτο.

Ἐκ Μασσαλίας, τὴν 27 Ἰανουαρίου 1860.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΙΓΑΡΑΣ.

Θήρα ἐν Ἀφρικῇ.

ΑΝΑΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΠΩΝ ΑΓΝΩΣΤΩΝ.

(Συνέχ. καὶ τέλος. ἴδε φυλλάδι. 140, σελ. 386.)

— 000 —

Οἱ Ἰνδοὶ τῶν μερῶν τούτων εἶναι ἀξιόλογοι παρατηρηταί, καὶ ἡ ὀξύδερκέα των ἐπακτείνονται εἰς πάντα. Μισοῦντες τὴν κλακκίαν, πιμῶσι τοὺς ξένους ἐὰν γνωρίσωσιν ὅτι ἔχουσιν ἀρετὰς. Ἐὰν ὁμως ἀπαντήσωσιν ἀνθρώπους θεμιροῦντας ὑπερτέραν τῆς ἰνδικῆς ταύτης φυλῆς τὴν φυλὴν αὐτῶν, καὶ ἀξιοῦντας ὑπεροχὴν, γίνονται ἀνηλεεῖς, καὶ τοὺς μεταχειρίζονται ὅπως ἀλλοτρεῖς τὸν συνηγεγνητῆρχον

Γαλίνδον, δύο φυσιολόγους Βέλγους καὶ τρεῖς δομινικανούς Ἰσπανούς, τοὺς ὁποίους ἐφόνευσαν διὰ τὴν αὐθιχειάν των.

Ὅπως κατορθώσῃ νὰ ἐπισκεφθῇ ἀκινδύνως τὸν μάχιμον τοῦτον λαὸν ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ ἤθος ἀπλοῦν, ἐγκράτειαν καὶ γροχκτικῆν ἐμπνείοντα ἐμπιστοσύνην καὶ ἐλκύνοντα σέβας· καὶ πάλιν δὲν ἀποκτῆσῃ οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ἄλλο ἐὰν δὲν δοκιμασθῇ πολλάκις.

Ἀκκιωνικιώτατοι ὄντες περὶ τὸ λέγειν, πολλάκις συνεννοοῦνται διὰ νευμάτων. Ὁ πρῶτος τὸν ἕποισιν ἐπληροίματα μὲ ἡρώτασε τί ἦλθον νὰ κάμω εἰς τὸν τόπον ταῦν; καὶ ὁπαιτεῖ, ὁδηγήσας ἐμπροσθέν μου

ἄγριον ἵππον μὲ προσεκάλεσε νὰ τὸν δαμάσῃ. Μὲ προσεκάλεσε πρὸς τούτους νὰ κυνηγήσῃ θηρία, καὶ μοὶ παρουσίασε μέταλλα καὶ καρπούς. Οἱμοὶ εἰάν δὲν ἐπετύγγωνον κατὰ τὰς διαφόρους ταύτας δοκιμασίας! παρευθὺς ἤθελον μὲ τιμωρήσει ἀποδιώκοντές με μετὰ καταφρονήσεως· ἴσως δὲ ἤθελον πάθει καὶ χειρότερα.

» Ὁ τρόπος τὸν ὁποῖον μεταχειρίζονται εἰς τὸ νὰ ἀνταποκρίνωμαι μεταξὺ τῶν αἰ φυλαῖ εἶναι ἀπλούστατος· σκληπίζουσι κέρας, καὶ διὰ διαφορῶν τόνων σημαίνουσι τὴν δεῖνα ἢ τὴν δεῖνα εἰδήσιν. Μόλις φανῆ ξένος εἰς τὴν χώραν τῶν, καὶ ἀμέσως ἐντὸς μιᾶς ὥρας μανθάνουσι τὴν ἀφίξιν τῶν οἱ κατοικούντες· εἰκοσιπέντε λεύγας μακρὰν. Ἐάν δὲ εἶναι ἐχθρὸς τὸν συλλαμβάνουσι δι' ἐνέδρας.

» Οἱ κάτοιχοι εἶναι ἐγκρατεῖς καὶ ἀστηρότατοι τὰ ἦθη. Ὅσάκις πράττη τις ἐγκλημα, συνέρχεται ἀμέσως τὸ συμβούλιον τῶν γερόντων καὶ δικάζει αὐτόν· καὶ οὐ μόνον ἐγκληματίας τιμωροῦνται, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀπώτατοι συγγενεῖς ἀναγκάζονται νὰ ἀναχωρήσωσι διὰ παντός ἐκτὸς τῆς πατρίδος μετ' αὐτῶν.

» Διὰ δευτέρας ἐπιστολῆς θέλω γράφει ἐν ἐκτάσει περὶ τῶν περιεργατάτων ἀντικειμένων ὅσα περιέχει ἡ χώρα αὕτη. Ἐν τοσούτῳ ἐξηγῶ τὰς εἰκόνας αἰτίνας συνάπτονται εἰς τὴν παροῦσάν μου.

» Ἡ μίξ παριστᾷ τὸν ἀρχηγὸν τῶν Λικανδόνων φοροῦντα τὴν πολεμικὴν του στολὴν, καὶ τὴν σύζυγον του. Ὁ ἀρχηγὸς μόνος ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ καλύπτῃ τὴν καρδίαν μὲ δέρμα λέοντος. Ὁ Βῆχ Νᾶ Ἰβῆλτ ἔχει σπανιωτάτην ἐπιτηδειότητα· ἀναβαίνει ἄγριωτάτους ἵππους, πηδᾷ κρημνοὺς καὶ τοξεύει πτηνὰ πετώμενα.

» Ἡ ἐξουσία του δὲν εἶναι διαδοχική. Ἐάν ἐν τῷ διαστήματι πολλῶν ἐτῶν ἢ σεληνῶν τὸν ὑπερβῆ ἄλλος κατὰ τὴν ἐπιτηδειότητα, τοὺς θριάμβους ἢ τὰς γνώσεις τῆς φύσεως, τὸ συμβούλιον τῶν γερόντων τὸν ἀντιποκαθιστᾷ, ὁ δὲ ἐλθρονισθεὶς γίνεται μέλος τοῦ συμβουλίου τούτου. Ἡ θέλουσα νὰ γίνῃ σύζυγος τοῦ ἀρχηγοῦ πρέπει καὶ αὕτη νὰ ὑποβληθῆ εἰς δοκιμασίαν.

» Τὸ ἐνδύμα του εἶναι πάντῃ ἰδιότροπον· τὸ σῶμα του ὅλον περιτυλίσσεται μὲ δέρμα ταπίρου, καὶ περὶ τὸν τράχηλόν του φέρει τριπλὴν σειρὰν ἀνθρωπίνων ὀδόντων, ἐκ τῶν τραπέζιτων, ἐμφαινόντων τὴν ἀριθμὸν τῶν νικῶν αὐτοῦ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ.

» Ἡ σύζυγός του εἶναι χερειστάτη, καὶ ἔχει ὠραῖον καὶ εὐφυὲς τὸ ἦθος· μόνη δὲ αὕτη μεταξὺ τῶν λοιπῶν γυναικῶν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ φέρῃ ἐπὶ τῶν ὤμων δέρμα λέοντος.

» Τὸ ἄνθος τῶν ὀρέων συνοδεύει πάντοτε τὸν ἀρχηγὸν εἰς τὸν πόλεμον καὶ εἰς τὰ μεγάλα κυνήγια· παρασκευάζει δὲ τότε τὴν τροφὴν τοῦ συζύγου, ἀναβαίνει ὡς καὶ αὐτὸς ἵππους ἀγρίους καὶ μάχεται πλησίον του. Ὅτε δὲ, μετὰ ἐκστρατεῖαν ἐπιτυχοῦσαν, ἐπανέρχονται ὁμοῦ, δέχεται αὐτοὺς ὁ λαὸς μετὰ εὐφημιῶν καὶ ἀλαλαγμῶν· καὶ ἄλλοι μὲν μιμοῦνται φωνὰς θηρίων, ἄλλοι δὲ πτηνῶν,

καὶ ἄλλοι παίζουν ὄργανα ἀλλόκοτα, στερούμενα πάσης ἀρμονίας.

» Ὁ ἀρχηγὸς καὶ τὸ συμβούλιον τῶν γερόντων κατοικοῦσιν ἐν Βαπαγιού, ἐπὶ τοῦ ἔρους· σκοποὶ δὲ παρατηροῦσιν ἀδικόπως τὰ περίξ· αἱ οἰκίαι κατασκευάζονται ἐκ καλάμων, καὶ μόνη ἡ τοῦ ἀρχηγοῦ εἶναι ὑψηλοτέρα τῶν ἄλλων κατ' ἐρικυκλοῦται ὑπὸ φαινίκων.

» Τὸ πάλαι οἱ ἀρχηγοὶ κατόικουν ἐν Ὀστούτη, τῆς ὁποίας ἐρείπια μόνον σώζονται σήμερον, παρὰ τὸν ποταμὸν τὸν καλούμενον Ἐλ Δοράδα, ἐν μέσῳ κυκλάδος περικυκλουμένης ὑπὸ ὀρέων. Μεταξὺ τῶν ἐρειπίων εἶδον παλάτιον, ἱερογλυφικά, εἰδῶλα, στήλας καὶ ἐπιστήλια ἐν ἀφθονίᾳ. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ὁ ἀρχαιολόγος θέλει εὑρεῖ ἐκεῖ θησαυρὸν μέγαν καὶ πολύτιμον, καὶ ὅτι τὰ ἐρείπια ταῦτα ἀνακαλοῦσιν ἀρχαίαν ἱστορικὴν ἐποχὴν. Ἰς ἀπόδειξιν δὲ τούτου φρονῶ τὴν συνήθειαν, τὴν ὁποίαν ἔχουσιν οἱ ἐγγχώριοι, τοῦ νὰ φρουρῶσιν αὐτὰ διὰ σκοποῦ, ὅπως φρουροῦσι καὶ τὰ σπήλαια ἐν οἷς κατοικοῦσιν οἱ θεοὶ τῶν.

» Ἐντὸς τοῦ δάσους ὑπάρχει πέτρα ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐγίνοντο αἱ θυσίαι. Περὶ αὐτὴν δὲ ἐλίссονται ὄφεις, καὶ ἐπὶ τοῦ ὑποδάθρου εἶναι γεγλυμμένα ἱερογλυφικά. Ἐπὶ τῆς πέτρας αὐτῆς ἔχεται τὸ αἷμα τῶν θυμάτων· ὁ δὲ λαὸς βεβαιοὶ ἐκ παραδόσεως ὅτι ὁ θύτης, ἀποσπῶν τὴν καρδίαν τοῦ θύματος, ἐδδεικνυεν εἰς τοὺς περιεστῶτας, καὶ μετὰ ταῦτα ἀφιέρου αὐτὴν εἰς τὸν θεόν. Παρὰ τὸν βωμὸν τούτον ῥέει ῥυαξ.

» Ἐκάστη οἰκία ἔχει καὶ τὸν ἐρέστιον αὐτῆς θεόν, ἐν μέσῳ ἡλίου ἀργυροχρύσου καὶ μαργαρώδους. Καὶ διὰ μὲν τῆς μιᾶς χειρὸς ὁ θεὸς δεικνύει τὸν ἥλιον, διὰ δὲ τῆς ἄλλης κρατεῖ ξίφος. Τὸ βᾶθρον καὶ τὰ περὶ τὸν θεόν εἶναι ἐστολισμένα δι' ἱερογλυφικῶν. Παρὰ τὸ εἰκονοστάσιον ταῦτο καίει ἀενάως πῦρ εὐοσμῶν. Τὸ δὲ ἔδαφος τόχκεται ἐκ μωσαϊκοῦ παριστῶντος διάφορα ἄνθη.

» Τὰ μνήματα κεῖνται ἐντὸς τοῦ δάσους· ἐκκτέρωθεν δὲ αὐτῶν παριστάται πολεμιστῆς κρατῶν τρόπιον· εἶναι δὲ πλήρη ἱερογλυφικῶν καὶ ἄλλων σημείων. Ἄν καὶ εἶναι κενωτέρια δὲν δύναται τις ὁμως νὰ καταβῆ, διότι πέτραι κλείουσι τὴν εἰσοδόν. Ὅταν τις ἐπισκέπτεται αὐτὰ ὁ φρουρῶν Ἰνδὸς παρατηρεῖ μετὰ πολλῆς προσοχῆς τὸν ἐπισκεπτόμενον. Καὶ ἐάν θελήσῃ νὰ ἀνασκαλεῖσθαι αὐτὰ, τὴν βεβήλωσιν ταύτην τιμωρεῖ ἐν ἀκραιβέλος ἐκτοξευόμενον ὀπισθεν δένδρου, ἢ ἐγχειρίδιον διαπερῶν τὴν καρδίαν τοῦ ἱεροσύλου.

» Ὀνομάζουσι Σιγαμπὰς κήπους κυμανομένους. Οἱ κῆποι οὗτοι, οἵτινες ταξιδεύουσιν εἰς τὴν λίμνην ὡς πλοίαρια, εἶναι ὠραιότατοι, καὶ προάγουσι λαχανικά καὶ ἄνθη. Ἐπ' αὐτῶν τελοῦνται αἱ ἐορταί, καὶ ἐξ αὐτῶν γίνεται ἡ ἀλιεῖα. Οἰκοδομοῦσι δὲ καὶ οἰκίας ἐπὶ τῶν κήπων τούτων.

» Μίαν τῶν ἡμερῶν μὲ προσεκάλεσεν ὁ ἀρχηγὸς νὰ ὑπάγω μετ' αὐτοῦ εἰς θήραν λεοπαρδῶν· ἀναχωρήσαντες ἀπὸ πρωῆς ἐφθάσαμεν εἰς τὸ κέντρον

τοῦ δάσους, ὅπου εὕρισκετο φωλεὰ λιοπάρδων γνωστὴ εἰς αὐτόν. Καί ὅτε ἤλθομεν ὁ ἀρχηγὸς ἐσήμανε τὴν ἐφοδὸν ἀνακράζας δις· Γάγ, Γάγ! ἧ ἔστι μεθερμηνευόμενον προσευχή. Ὅλοι εἶχουμεν καρβίνας καὶ ἐγχειρίδια. Καὶ ἐγὼ μὲν ἐπλήρωσα διὰ τῆς καρβίνας μου τὴν κεφαλὴν τοῦ

ἀρρέηνος παραφυλάσσοντος ἐπὶ δένδρου ἐνῶ ἤτοιμάζετο νὰ πέσῃ κατ' ἐμοῦ, καὶ τὸν ἐφόνευσα· ὁ δὲ ἀρχηγὸς ἐφόνευσε δι' ἐγχειριδίου τὸν θῆλυον. Μετὰ ταῦτα συναλάβομεν τὰ δύο μικρά, ἐνῶ ἐκάθηντο τὸ ἓν ἐπὶ τοῦ ἄλλου. ▯

Εἰκοστέσιον.

ΕΜΠΟΡΟΥ ΘΥΓΑΤΗΡ.

(Συνέχ. ἴδε φυλλ. 238, 239 καὶ 240.)

—ooo—

Ἡ νέα αὐτῆ οἰκονόμος ἦτο κάτισχνος καὶ ξηρά, πανουργὸς καὶ ἰδιοσταλής· καὶ διὰ νὰ ἐμεταλλεύσῃ εὐστοχώτερον τὸν Ἄλλου ἐδείκνυε μέγαν ζῆλον ὑπὲρ τῶν συμφερόντων του. Διὰ τοῦτο ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἐφοῦετο τὴν συνδιαλλαγὴν τῆς Μαρίας μετὰ τοῦ πατρὸς της. Καθυπέταξε διὰ τοῦ φόβου εἰς τὰς ἐπιθυμίας της ὅλους τοὺς ὑπηρέτας, καὶ αὐξάνουσα τὴν ἀυστηρότητα τῶν προσταγῶν τοῦ οἰκοδεσπότη, ἀπηγόρευσε τὸ νὰ δεχθῶσιν ἐπιστολὴν τῆς Μαρίας, ἢ καὶ νὰ ἐπιτρέψωσι ποτε εἰς αὐτὴν νὰ πατήσῃ εἰς τὴν πατρικὴν της αἰκίαν. Ἐνὶ λόγῳ ὑκαθόουκα περὶ τὸν Ἄλλου τείχος, τὸ ὅποιον δὲν κατάρθωτε νὰ ὑπερπηδῆσῃ ἡ Μαρία, καὶ συκοφαντοῦσα τὴν κόρην ὡς ἀτίμως διάγουσαν, παρώξυνεν ἔτι μᾶλλον τὸν πατέρα. Μόλις ἤκουε τὴν θύραν κρυσμηνῆν, καὶ προκύπτουσα ἀπὸ τοῦ παραθύρου, κατέβαινε μετὰ σπουδῆς καὶ ἀπεδίωκε τὴν ταλαίπωρον Μαρίαν μὲ τοιαύτην μανίαν καὶ τοιαύτας ὕβρεις, ὅποιαις αὐδ' ὁ ἐξηγριωμένος πατὴρ δὲν ἤθελε μεταχειρισθῆ.

Ταῦτα πάντα ἐπὶ τοσοῦτον ἀπειθήσαν τὴν Μαρίαν, ὥστε μίαν τῶν ἡμερῶν, ἐπανεβήουσα ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ πατρὸς της, ὅπου ἐφέθη ὑπὲρ ποτε τραχύτερα πρὸς αὐτὴν ἡ οἰκονόμος, ἐνηγκαλίσθη τὸ τέκνον της, τὸ ἐφίλησε πολλάκις, καὶ ἀπερῆσθε νὰ μὴ ἐκτεθῆ πλέον εἰς τοιαύτην ταπεινώσιν. Τὰ τρυφερά δάκτυλα τοῦ βρέφους, πλανώμενα τότε εἰς τὸ πρόσωπον τῆς μητρὸς καὶ τὰς δεδακρυμαίννας παρειάς της, ἐπανεφέραν τὸ μειδίαμα εἰς τὰ χεῖλη της. Καθ' ἐκάστην ὅμως ἡ ἀδυσώπητος ἔνδειξ, συνέστελλεν ἔτι μᾶλλον τὸν κύκλον ἐντος τοῦ ὁποίου ἐμελλον οἱ ταλαίπωροι ἐκεῖνοι νὰ καταστραφῶσι. Καὶ πρῶτον μὲν ἠναγκάσθησαν νὰ παραιτήσωσι τὴν ἐδρὰν τὴν ὅποιαν εἶχον εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ὅπου τσακίς προσηυχῆθησαν καὶ οἱ δύο ἄμφω, καὶ ν' ἀποσυρθῶσιν εἰς τὸ κάτω μέρος ὅπου συρρέει ὁ ὄχλος· δεῖτερον δὲ κατέλυσαν εἰς οἶκημα ταπεινώτερον, κατήργησαν τὸ τσαῖον καὶ ἐν καιρῷ χειμῶνος, καὶ ἐστερήθησαν καὶ αὐτῆς τῆς ἐσπερινῆς ἀναγιώσεως, διότι, γὰρ οἰκονομίας, δὲν ἦν ἄπτον φῶς· καὶ ταῦτα, ἐνῶ ὁ ἰατρός ἀπῆται σημαντικὴν ἀμοιβὴν διὰ τὰς ἐπισκέψεις του. Ἐλάθον λοιπὸν ἔτι γιλίας διακοσίας δραχμῶν ἐκ τοῦ μικροῦ κεφαλαίου των, τὸ ὅποιον ἤλαττοῦτο καθ' ἐκάστην ἀνεπνευσθῆως, καὶ ἀπὸ τοῦ δευτέρου πατώματος ἀνέβησαν εἰς τὸ τρίτον, σκοτεινότερον, μεγαλύτερον καὶ ὀλιγώτερον ὑγιές. Ἐν τοσούτοις